

جریان دومین کنگره حزب توده ایران

دومین کنگره حزب توده ایران روز یکشنبه ۵ اردیبهشت ۱۳۲۲ ساعت ۷ بعد از ظهر در سالن کلوب مرکزی حزب با حضور بیصد و هیجده نماینده از سازمانهای حزبی در سراسر ایران تشکیل شد.

آقای دکتر رادمنش تشکیل دومین کنگره حزب را اعلام نمودند و پس از خواندن سرود حزبی، آقای شریفی را بعنوان رئیس سنی کنگره معرفی کردند. آقای شریفی شرحی بدین مضمون ایراد نمودند:

«رفقای عزیز»

این موقعیت بزرگ یعنی تشکیل دومین کنگره حزبی را که در شرائط دشوار کار برپا می شود بر رفقای عزیز و بجزب بر افتخار خودمان تبریک میگویم.

در فاصله دو کنگره جریان نهضت آزادخواهی در ایران قربانی های فراوانی داده است. از رفقا تمنی دارم بیاد ارواح پاک شهیدانی که در مبارزه برای نجات طبقات زحمتکش جان شار کرده اند بیاد روح رهبران ما، دکتر ارانی و سلیمان محسن اسکندری یک دقیقه سکوت کنیم.... (پس از پایان سکوت آقای شریفی به سخنان خود ادامه دادند)

رفقای ارجمند

ما در اینجا برای این گرد آمده ایم که پایه های نهضت آزادخواهان خود را استحکام سازیم و با اتخاذ تصمیمات منطقی جریان مبارزه را بهتر از سابق اداره کنیم. تردیدی نیست که ما در اینجا وظیفه می نداریم جز خدمت بجزب، هدفی نداریم جز حفظ وحدت و استحکام سازمانی حزب.

برخی از دشمنان حزب ما و بعضی از منحرفین تصور میکردند که می توانند حزب ما را بوسیله ضربات و سدمات خود با از راه اغوا و فریب خویش دچار تزلزل سازند. تاریخ با آنها نشان داد که نتیجه اندازه در قضاوت خود خطا کار بوده اند. اینک ما علی رغم مصائب و سدمات، علی رغم تحریکات و تظییقات، مانند همیشه سر بایستاد و استوار ایستاده ایم و با ذخیره بر ترونی از تجارب، آماده ادامه پیکار مقدس خود هستیم. ناکفته فاشند، برخی از منحرفین بخود وعده میدهند که گویا در این کنگره ما میتوانستند نقاط ضعف و نشستی یافته و در آن رخت کنند و راهی برای نفوذ خود جستجو نمایند. ولی بر ما مسلم است که هیچ تحریکی نمیتواند وحدت و صمیمیتی را که ما بقیامت کران بدست آورده ایم بر هم زند. حزب ما محصول رنجها و ناکامی های ماست و ما این سازمان ارجمند و عزیز را بقیامت جانهای خود در نهایت فداکاری و با حسن کامل مسئولیت حفظ خواهیم کرد.

رفقا! بکوشیم تا کنگره ما یک پیروزی درخشان و تازه ای بر ضد ارتجاع و دشمنان ما باشد؛ بکوشیم تا کنگره ما وحدت و استحکام حزب ما را بهتر تامین کند. بکوشیم تا جریان کنگره ما بر اساس پیشرفت حزب ما که تامین کننده مصالح واقعی ملت و میهن است سیر کند. اینک با اجازه شما با انتخاب هیئت رئیسه کنگره پردازیم و پنج نفر را بعنوان هیئت رئیسه انتخاب کنیم.

از رفقا خواهش میشود محض تسریع جریان کارهای کنگره با انتخاب پنج نفر نامزد زیر بنی دکتر رادمنش، دکتر کشاورز، احمد فاسمی، بابا زاده و صدحکیمی موافقت فرمایند.

نمایندگان کنکره با کف زدنهای ممتد موافقت خود را با اعضاء هیئت رئیسه پیشنهادی اعلام کردند پس از قرار گرفتن هیئت رئیسه در محل خود آقای دکتر رادمثنی انتخاب چهار نفر منشی زبر را پیشنهاد کردند:

منفی ۱ - شرمینی ، شاندرمنی ، میاد نژاد .

نمایندگان با کف زدن موافقت خود را با انتخاب منشی‌های پیشنهاد شده ابراز کردند هیئت رئیسه دستور جلسه کنکره دوم حزب را بشرح زیر پیشنهاد کرد که با اتفاق آراء تصویب شد :

قسمت اول : در جلسه عمومی

- ۱ - افتتاح جلسه کنکره توسط هیئت اجرایی
- ۲ - سرود حزبی
- ۳ - تعیین رئیس منشی
- ۴ - انتخاب هیئت رئیسه (۵ نفر)
- ۵ - تعیین منشی‌ها از طرف هیئت رئیسه
- ۶ - انتخاب کمیسیون رسیدگی به اعتبارنامه‌ها
- ۷ - تذکرات هیئت رئیسه درباره نظم جلسات کنکره
- ۸ - قرائت نامه هیئت اجراییه موقت درباره انتخاب نمایندگان کنکره
- ۹ - اعلام برنامه توضیح درباره شعبه‌های ۶ گانه کنکره و وظایف شعبه‌ها :

۱ - شعبه سیاسی II - شعبه تشکیلات و رسیدگی به اشخاص III - شعبه تبلیغات و تعلیمات و روزنامه و زنان IV - شعبه مالی V - شعبه اسامنامه و تفهیم کل VI - شعبه رسیدگی به کار حزب میان کارگران - دهقانان - جوانان

۱۰ - انتخاب شعبه‌ها

۱۱ - گزارش عمومی حزب توسط دیر هیئت اجراییه

قسمت دوم - بحث در اطراف گزارش عمومی در جلسات شعبه‌ها - تهیه قطعنامه های لازم

قسمت سوم - بحث در اطراف قطعنامه های صادره در طرف شعبه‌ها و اسامنامه و تصویب آنها در جلسه عمومی

قسمت چهارم - انتخاب کمیته مرکزی و کاندید های کمیته مرکزی -

قطعنامه نهائی سبب دکتر رادمثنی نظر رفقای نماینده را درباره انتخاب کمیسیون رسیدگی به اعتبارنامه‌ها بر سرش نمود .

آقای بقراطی پیشنهاد نمودند که خود هیئت رئیسه مابور رسیدگی به اعتبارنامه‌ها و تهیه گزارش در این زمینه باشد .

آقای سالت پیشنهاد ایشان را نایب کرده و جنابانای اخذ رای نمودند . پیشنهاد آقای بقراطی با اتفاق آراء تصویب گردید .

سبب آقای قاسمی چنین گفتند : تشکیل کنکره در چنین شرائطی جواب دندان شکنی است بکسانی که دستگاه رهبری حزب ما را منهدم به طوره رفتن در اینکار میکردند . و ای اکنون که کنکره تشکیل شده است از آنجا که موقعیت باریک است از رفقا تقاضا می‌شود در صحبت‌های خود رعایت اختصار بکنند و از ذکر مطالب فرعی و جزئی خودداری نمایند

هیئت رئیسه پیشنهاد میکند که پس از استماع گزارش عمومی دبیر هیئت اجرائیه حزب، نام نمایندگان به شعب مختلف تقسیم شوند، در این شعب مسائل مختلفه حزبی را مورد بحث و مطالعه قرار دهند، روی آن قلمنامه‌هایی تهیه کنند و در جلسه عمومی کنگره برای تصویب پیشنهاد نمایند.

پس آقای دکتر کشاورز گزارش تفصیلی هیئت اجرائیه حزب را در باره ملرزات انتخاب نمایندگان کنگره قرائت کردند که مورد تصویب نمایندگان قرار گرفت.

پس اسامی اعضاء شعبش گانه کنگره خوانده شد و چون اعتراضی نبود تصویب شده تلفی گردید.

بعد آقای دکتر کشاورز گفتند که دو نامه به هیئت رئیسه کنگره رسیده است. یکی از طرف يك عضو اخراج شده حزب است که نفاضای تجدیدیه و تجدیدیه عضویت کرده است و بهتر است به کمیسیون تشکیلات کنگره احاله شود (تصویب شد) نامه دیگر بامضای هدهای از نمایندگان کنگره که بیشتر آنها نماینده خراسان هستند میباشد. در این نامه تقاضا شده بود بجای نماینده نیشابور که اعتبارنامه او رد شده بود یک نفر دیگر از فعالین حزبی خراسان که مقیم تهران است بنمایدگی کنگره انتخاب شود. این پیشنهاد نیز تصویب شد.

پس آقای دکتر کیانوری اسامی مسئولین شعب و محل تشکیل آنها را با اطلاع نمایندگان کنگره رساند و تذکر داد که جلسه عمومی آینده بوسیله مسئولین شعب با اطلاع نمایندگان رسانده خواهد شد.

بعد از آن آقای دکتر رادمنش دبیر هیئت اجرائیه حزب در میان کفزدن های شورانگیز و مداوم نمایندگان کنگره پشت تریبون قرار گرفتند و بقرائت گزارش عمومی هیئت اجرائیه پرداختند.

قرائت این گزارش جامع که شامل تمام مراحل مبارزات حزب توده ایران در عرض سه سال و هشت ماه اخیر بود سه ساعت و نیم بطول انجامید و بارها با کفزدن های مستند قطع میند.

در وسط گزارش يك تنفس ۱۵ دقیقه‌ای از طرف هیئت رئیسه اعلام گردید. نمایندگان با دقت کامل گزارش دبیر هیئت اجرائیه حزب را استماع کردند و در خاطر همه حاضرین تاریخ پرافتخار حزب ما در سالهای اخیر با همه بیروزی‌ها و ناسلامی های آن، با همه جنبه های مثبت و منفی آن، يك بار دیگر مجسم شد و بیش از هر موقع دیگر نقش بزرگ تاریخی را که حزب ما در تعیین سرنوشت ملت و مین ارجمند ما ایفاء میکند درک میکردند.

گزارش آقای دکتر رادمنش شامل يك تحلیل عبقانه و همه جانبه از اوضاع بین المللی تاریخچه مختصر پیدایش و تکامل حزب توده ایران و بالاخره تجزیه دقیق مسائل مهم سیاسی ایران در عرض سالیان اخیر بود.

دکتر رادمنش، با دلایل منطقی صحت سترانوی و تاکتیک رهبری حزب ما را در مبارزات بنرنج و پیچیده سیاسی به ثبوت رسانید و به تعریکات و دعاوی بی اساس شانین و منحرفین در باره اشتباهات رهبری حزب پاسخ کافی و قانع کننده داد.

پایان گزارش دکتر رادمنش با قیام نمایندگان و کفزدن های مستند و شورانگیز مواجه شد.

پس از آن مسئولین شعب شکات و محل تشکیل آن معین شد و ختم نخستین جلسه عمومی کنگره اعلام گردید.

روز يكشنبه ۵ اردیبهشت ساعت ۲ بعد از ظهر دومین جلسه عمومی کنگره با سرود حزبی تشکیل شد.

آقای فاسی گزارش شبه اساسنامه را بشرح زیر فرائض کردند:

اساسنامه فعلی حزب نوده ایران همان اساسنامه ای است که در آغاز تشکیل حزب تدوین شده و در نخستین کنگره حزب نوده ایران عیناً تائید گردید. اینک شش سال از عمر این اساسنامه می گذرد. در این مدت حزب نوده ایران توسعه و رشد فراوانی یافته است بطوری که اساسنامه مذکور دیگر بطور کامل مطابق احتیاجات کنونی تشکیلات ما نیست و تقاضای آنرا از نظر کلی میتوان در چند موضوع خلاصه کرد:

۱- در بدو تشکیل حزب نوده ایران که لازم بود نوده های وسیع ملت ایران هر چه بیشتر بعرب ما بگروند بدیهی است که سختگیری زیاد در شرایط قبول عضویت میسر نمیگردد، بخصوص که فعالیت اجتماعی در این کشور دارای سابقه زیادی نبود و بعضی نقایس هنوز قابل عنو تلقی میشد. اما بتدریج که حزب نوده ایران بهت شناسانده شد و رشد اجتماعی افراد افزایش یافت لازم می آمد که در قبول عضویت افراد شرایط دشوارتری مراعات شود و آزمایش های بیشتری از آنها خواسته شود. مناسفانه این امر لازم در يك قسمت بواسطه نارسا بودن اساسنامه عملی نشد و کمیت اعضاء بیش از اندازه مورد توجه قرار گرفت. معرفی اشخاص بتشکیلات باسانی انجام می یافت و مسئولیت این امر بخوبی حس نشد.

دوره آزمایش کوتاه بود و در این دوره نیز يك مقام تشکیلاتی که ناظر بر هر عضو مبتدی باشد و در آخر دوره بتواند درباره صلاحیت او دقیقاً قضاوت نماید وجود نداشت. ۲- حق و وظیفه، دموکراسی و مرکزیت، مکمل یکدیگرند و یکی بدون دیگری نمیتواند وجود داشته باشد و هر يك از آنها که فراموش شود لطمه جبران ناپذیری بتشکیلات زده شده است. انضباط حزب نتیجه ترکیب وهم آهنگی دو اصل است و اگر این هم آهنگی دقیقاً مراعات نشود هم ان نسبت انضباط تشکیلاتی صدمه خواهد دید اساسنامه ما حدود حق و وظیفه، حدود دموکراسی و مرکزیت را دقیقاً تعیین نمیگردد و این امر مخصوصاً در وضعی که حزب ما توسعه و نیرو یافت و مسئولیت های افراد و واحدهای تشکیلاتی رو با افزایش رفت زمینه ای برای بعضی بی انضباطی ها فراهم میگردد.

از اینجهت اساسنامه جدید از طرف هیئت اجرایی حزب نوده ایران بمنظور رفع همین نقایس برای تقدیم بدومین کنگره حزبی تنظیم گردیده است:

۱- شرایط دشواری برای افراد داوطلب عضویت تعیین شده، مسئولیت اعضاء در معرفی افراد جدید تسریع گردیده، دوره آزمایش از ۳ ماه به ۶ ماه افزایش یافته، حوزه که يك واحد تشکیلاتی است مشمول نظارت روش عضو جدید دوره آزمایش تعیین شده است. طرز تنظیم اساسنامه طوری است که کیفیت حزب بیشتر از کمیت آن مورد توجه قرار گیرد و افرادی که هنوز برای عضویت حزب ما مجهز نشده اند ولی از لحاظ وضع اجتماعی صلاحیت شرکت در نهضت را دارند در اتحادیه ها وتشکیلات وابسته بحزب بفعالیت بپردازند.

۲- حق و وظیفه افراد واحدها مکان تسریع شده و حدود دموکراسی و مرکزیت تعیین گردیده است بطوری که مقام هر عمل را در هر يك از این مواد صریحاً بتوان تعیین کرد. از طرف دیگر نظر باینکه رشد حزبی افزایش یافته، صلاحیت و لیاقت افراد مشمول ناحدودی شناخته شده، و تقید بمراعات سلسله مراتب حزبی با برجا گردیده، است و نیز نظر بملزوم

سرعت و قاطعیت بیشتر در این اسانامه در عین حال دموکراسی کامل تشکیلاتی اساس قرار گرفته توجه خاصی بر کزیت بعمل آمده است.

همانطور که در مقدمه آن گفته شده «مسلّم است که اجراء این اسانامه کیفیت حزب ما را بهتر میسازد و بر حاصل بخشی فعالیت آن می افزاید» .
سبب اصلاحاتی که شعبه اسانامه در طرح پیشنهادی هیئت اجراء به لازم دانسته بود با اطلاع نمایندگان رسانند.

پس از مذاکرات مفصل همه این اصلاحات با بنام چند پیشنهاد اصلاحی دیگر نیز مورد تصویب قرار گرفت بعداً بنام اسانامه مجبوراً رای گرفته و با اتفاق آراء تصویب شد. تصویب اسانامه جدید حزب با کف زدن های متعدد نمایندگان استقبال گردید . چون پیشنهاد ختم مذاکرات رسیده بود و بتصویب رسید جلسه عمومی دومین کنگره با سرود حزبی ساعت ۱۱ بعد از ظهر پایان پذیرفت.

روز دوشنبه ششم اردیبهشت ساعت ۳ بعد از ظهر سومین جلسه عمومی کنگره تشکیل شد. پس از رسیده یافتن جلسه آقای دکتر زادمثن چنین گفتند:
چون به هیئت رئیسه ماموریتی در باره رسیدگی به اعتبارنامه ها داده شده بود این گزارش این ماموریت تقدیم میشود:

احدقاسمی - چون در مورد دو نفر از نمایندگان کنگره آقایان فدائکار و استادان نامه های اعتراض آمیزی رسیده است هیئت رئیسه پس از مطالعه پیشنهاد میکند اعتبارنامه فدائکار و استادان رد شده و بکمیته مرکزی آینده ماموریت داده شود حداکثر تا دو ماه تکلیف این دو نفر را معین کند.

میر رمضان: اعمال آقای فدائکار در شام دوره عضویت او در حزب برخلاف اصول حزبی و تشکیلاتی بوده و ما همیشه نسبت به این اعمال خلاف روجه شکایت داشته و بتراجع حزبی برای رسیدگی به این موضوع و اخراج فدائکار از حزب رجوع کرده ایم. ولی تاکنون نسبت به هیچ یک از آنها و از آن جمله نسبت به سوء استفاده های مالی فدائکار و غیبت های تشکیلاتی او رسیدگی نشده است.

مناسفانه اکنون کنگره هم میتواند این امر را به تویق اندازد
چرا کسیکه فقط شش جلسه از شرکت در حوزه خودداری میکند باید از عضویت حزب محروم شود ولی آقای فدائکار که اینهمه برای حفظارفته از موقعیت حزبی خود سوء استفاده نموده و زمینه بسیار مساعد حزب را در نقطه حساسی مثل اصفهان باغلیات خانانان خود از میان برده باید هنوز هم عضو حزب شناخته شود.
علاوه بر سوء استفاده های بزرگ مالی آقای فدائکار تا اینکه جزئی خطری محسوس شد، حتی قبل از بروز وقایع آذربایجان، تشکیلات اصفهان را رها کرده و به تهران فرار کردند. در تهران هم همیشه با جزیانات سوء انشعاییون همراه و همفکر بودند و در جلسات حزبی شرکت نمی کردند و مخصوصاً همیشه سعی داشته است از طریق شورای متحد مرکزی برای خود در اصفهان زمینه شخصی فراهم کند.

اگر دستگاه رهبری حزب تاکنون به نسبت موقعیت آقای فدائکار در اصفهان ملاحظاتی میکرد اکنون باید دانست که آقای فدائکار در تشکیلات اصفهان هیچگونه موقعیتی ندارد. جریان کنفرانس اخیر اصفهان این موضوع را ثابت میکند. حتی انتصاب وی بنماینده کسی کنگره بسبب توصیه ای بود که از طرف هیئت اجرائیه به کنفرانس اصفهان شد.
با همه این سوابق اکنون این شخص جسارت را بجائی رسانده که اعتبارنامه نمایندگی

کنگره را باره نوده و از حضور در کنگره خودداری کرده است.
سالك: البته دفاع از فداكار بعهده خود اوست. ولی کنگره نباید محل ایراد اعتراض شخصی باشد. از نظر مصالح حزب من گمان میکنم نباید در این گونه امور عجله کرد. میگویند فداكار دزدی کرده و با چهل هزار تومان به صرف خرید اتومبیل رسانده! اگر واقعا چنین امری مستند بدارك است چرا تاکنون تکلیف او معلوم نشده!

ولی برای من این مسائل روشن نیست و هیئت اجرایی هم روی همین اصل و با رعایت مصالح حزب تاکنون این روش را درباره فداكار در پیش گرفته است. اکنون هم به بنده من باید همانطور که هیئت رئیسه پیشنهاد میکند عمل شود. کنگره نباید نسبت به هیچ کس اظهار نظر کند و وارد این قبیل امور کوچک شود. باز تأکید میکنم پیشنهاد من اینست که نظر هیئت اجرایی تأیید شود.

فریسی: من اول بعنوان يك نفر شاخه اعزامی کمیته مرکزی به اصفهان صحبت میکنم. رفتار فداكار بدتر از آن چیزی است که میرزا ماضی گفت. رفتار او خائنانانه تر از روش موسیالست‌ها بوده است. در یکی از اعلامیه‌های خود پیشنهاد کرده کارگراها و کارفرماها بایکدیگر سازند...

اکنون بتواند دیر سازمان حزبی تهران صحبت می‌کنم. طبق اساسنامه گذشته و بموجب اساسنامه جدید عضو حزب باید در یکی از حوزه‌ها شرکت کند و حق عضویت خود را بپردازد. آقای فداكار عضو حزب نوده ایران نیست چون نه در حوزه‌ای شرکت میکند و نه اصولاً حق عضویت میدهد.

اکنون بتوان نماینده کنگره عرض می‌کنم که بعقیده من نگاهداری آن کسی در حزب که اصلاً عضو حزب نیست صحیح نمی‌باشد. کنگره باید اخراج او را با اطلاع حزب برساند. علاوه بر آن کمیته مرکزی باید عمل او را در حزب شدیداً تعقیب کند.
افکاری: نهضت ما اکنون از جناح‌های مختلف مورد حمله است. برای کنگره مسا شایسته نیست در اخراج فردی که عضو حزب نیست تردد کند و بدین وسیله به مانع بدست منفی باف‌ها بدهد.

برای اطلاع کمیته مرکزی باید عرض کنم این شخص کوچکترین نفوذی در میان کارگران اصفهان ندارد.

بهرام پور: کنگره که حالترین مقام صلاحیتدار حزب است نباید حقایق را ندیده انکار و بیکطرفی را که تا این اندازه خیانت و سوءاستفاده کرده در عضویت حزب نگاهداری. رفقا نباید خسته شوند و مایل به شنیدن پاره‌ای از حقایق نباشند. اگر کنگره در این موضوع یعنی اخراج فداكار اعمال کند این عمل خیانتی نسبت به طبقه کارگر و نسبت به کسانی که در این مبارزه رنج و زجر کشیده‌اند تلقی خواهد شد. ممکن است گفته شود این اظهارات از روی مرض یا احساسات است من به شرافتم سوگند میخورم که چنین نیست. بگذارید صحبت شود تا حقایق فاش گردد.

دکتر ادمش: پیشنهاد کفایت مذاکرات رسیده به خانه مذاکرات در این موضوع رأی میگیریم (تصویب شد).

با در نظر گرفتن مطالبی که در اینجا گفته شد از آنجا که کنگره عالی‌ترین مقام حزب است هیئت رئیسه پیشنهاد خود را پس بگیرد و تصمیم در این مورد را به خود کنگره واگذار میکند.

چون پیشنهاد اخراج فداكار از حزب رسیده است اول نسبت به این پیشنهاد رأی میگیریم. (با اکثریت فریب با اتفاق تصویب شد)

آقای ارامی که گزارشی درباره اسنادان داده بودند پیشنهاد میکنند از اسنادان سلب مسئولیت شود و کمیته مرکزی آینده تکلیف او را معین کند.

حسابی - من درباره اخراج فداکار نظر مساعد داشتم ولی اسنادان با او فرق دارد. اسنادان تا چند ماه پیش کارا کترهای حزبی داشت پیشنهاد میکنم از او سلب مسئولیت شود و کمیته مرکزی در عرض دو ماه بکار او رسیدگی کند.

دکتر ادمنش - آقای ارامی درباره پیشنهاد خود توضیح خواهند داد.

آقای ارامی مختصری از کار و رفتار اسنادان در بزرگ توضیح دادند و او را منعم بسوءاستفاده مالی، داشتن اخلاقهای غیرحزبی و غیرتشکیلاتی و سوء رفتار نمودند. چون آقای ارامی دکتر بزرگی را بشهادت طلبیده بودند دکتر بزرگی چنین گفت.

اسنادان در دوره های مختلف روش کارش تفاوت داشته است از این رو من هم پیشنهاد میکنم از او سلب مسئولیت شود و کمیته مرکزی در عرض دو ماه بکارش رسیدگی کند.

در این موقع آقای ارامی پیشنهاد خود را پس گرفتند.

طبری - پیشنهاد میکنم بطرزیکه هیئت اجرائیه نظر داده رای گرفته شود. به این پیشنهاد رای گرفته و باتفاق آراء تصویب شد.

در این موقع آقای طبری قطعنامه شعبه تبلیغات و تعلیمات را قرائت کردند.

دکتر ادمنش: بنا به پیشنهاد آقای مهندس شرمینی اگر نمایندگان موافقت میکنند نسبت به تمام قطعنامه تبلیغات و تعلیمات یکجا رای گرفته شود.

چون مخالفی نبود به تمام قطعنامه رای گرفته شد و تصویب گردید.

دکتر ادمنش: آقای دکتر کیانوری قطعنامه نفی کل و تشکیلات کل را قرائت میکنند:

در این موقع آقای دکتر کیانوری قطعنامه نفی کل را قرائت کردند

دکتر ادمنش: نسبت به تمام قطعنامه اگر مخالفی نسبت رای گرفته میشود چون مخالفی نبود رای گرفته و تصویب شد.

سپس آقای دکتر کیانوری قطعنامه تشکیلات کل را قرائت کردند و باز چون مخالفی نبود به تمام قطعنامه یکی رای گرفته و تصویب شد

ضمن قطعنامه تشکیلات کل پیشنهاد شده بود آقای دکتر ادمنش و آقای کامبخش ریاس فعالیت های خود در تشکیلات حزب مورد تقدیر قرار گیرند که باتفاق آراء تصویب شد.

دکتر ادمنش: پیشنهاد شده است که آقای طبری نیز در قطعنامه تعلیمات تشویق شوند. نمایندگان عموماً با این تقدیر موافقت کردند.

در این موقع آقای دکتر بهرامی قطعنامه امور مالی را قرائت کردند پس از چند پیشنهاد اصلاحی نسبت به قطعنامه مالی رای گرفته و تصویب رسید.

سپس آقای فاسمی قطعنامه انشباب را قرائت کردند.

این قطعنامه با شور و هیجان مخصوصی و در میان کفزدنهای بلند نمایندگان کنگره که حاکی از نفرت بی پایان آنها نسبت به خائنین و خرابکاران بود به اتفاق آراء مورد تصویب و تأیید قرار گرفت.

بنا بر پیشنهاد آقای مهندس شرمینی از آقای فاسمی و بنا بر پیشنهاد آقای افکاری از آقای بفراطی به ناسبت کوشش فراوان در مبارزه با گروه منحرفین و خائنین تقدیر بعمل آمد.

دکتر ادمنش - آقای دکتر کشاورز قطعنامه سیاسی را قرائت خواهند کرد.

دکتر کشاورز قطعنامه مزبور را قرائت کردند و چون مخالفی نبود باتفاق آراء مورد تأیید قرار گرفت.

سپس آقای مهندس شرمینی قطعنامه جوانان را قرائت کردند که با اتفاق آراء به تصویب رسید.

بعداً آقای مهندس انصاری قطعنامه دهقانان را قرائت کردند و چون مخالفی نبود به تصویب رسید.

سپس خانم فیروز قطعنامه مربوط به زنان را قرائت کردند که با اتفاق آراء مورد تأیید قرار گرفت.

دکتر رادمش - هبثت رتبه پیشنهادهای متعددی برای تشویق افراد در پانث کرده است که قرائت میشود: پیشنهاد تشویق آقای رضا روستا، دکتر کشاورز، دکتر بزرگی، دکتر کیانوری و دکتر بهرامی، مهندس شرمینی، دکتر جودت، قراطی، متقی، دکتر فروتن و دکتر منوی. نمایندگان با کفزدن ها موافقت خود را با تشویق های فوق اعلام داشتند.

سپس آقای امیرخیزی اجازه صحبت گرفته و تذکرات زیر را دادند: من میخواهم درباره تجدید حیثیت خود نکاتی تذکر دهم. هر کسی - حق دارد از خود دفاع کند. از این حق ممکن است در آینده دیگران نیز استفاده کنند.

سپس آقای امیرخیزی توضیحات مفصلي درباره دوره مأموریت خود در مازندران دادند و اظهار داشتند که شایعات مبنی بر سوءاستفاده ایشان را کسانی منتشر کرده اند که آن موقع خودشان نظر سوءاستفاده نسبت به اموال حزبی در مازندران داشتند و ایشان مؤثر از سوءاستفاده این اشخاص جلوگیری کرده اند.

در پایان توضیحات خود آقای امیرخیزی چنین گفتند:

«از آنجا که گزارش آقای دکتر بهرامی مختصر بود و این مطالب را نشان نداد من با این توضیحات خواستم تا اندازه ای ذهن رفقا را نسبت بخود روشن سازم.»

سپس آقای قاسمی درباره وحدت نظر بی سابقه ای که در دوره فعالیت هبثت اجرا شده در دستگاه رهبری حزب موجود بود صحبت کردند و اهمیت حفظ و حراست وحدت را در صفوف حزب و کینه مرکزی آینده را تأکید نمودند.

سپس انتخاب ارگانهای مرکزی حزب آغاز شد ابتداء برای اعضاء ثابت کمیته مرکزی حزب اخذ رأی بعمل آمد. پس از جمع آوری و قرائت آراء افراد زیر به عضویت کمیته مرکزی حزب توده ایران برای مطلق و مستقیم انتخاب گردیدند.

دکتر رادمش، طبری، دکتر جودت، روستا، دکتر کشاورز، دکتر سروتن، کامبخش، دکتر بهرامی، دکتر بزرگی، قاسمی، بهرامی، دکتر کیانوری، مهندس علوی، مهندس شرمینی، محمدحکیمی، امیرخیزی، نوشین، اسکندری، باباراده. پس از آن انتخاب اعضاء مشاور کمیته مرکزی بعمل آمد و افراد زیر با رأی مطلق و مستقیم انتخاب شدند:

فریسی، انکاری، راوندی، قلمبر، متقی، شادرونی، سیدانفرن، مهندس انصاری، شبرکت، بزرگمنوی، فاضل، مختصری، ارهی، مهندس اماموردی، صیادنژاد، بانو فیروز. بعداً قطعنامه نهائی کنگره بشرح زیر بوسیله آقای طبری قرائت شد و با کفزدن های ممتد نمایندگان به تصویب رسید:

قطعنامه نهائی

۱) دو بین کنگره حزب توده ایران در شرایط دشواری موفق گردید کارهای خود را در يك محیط وحدت و مصیبت بی مانند بیابان برساند. این کنگره در ضمن جلسات خود به فعالیت گذشته حزب در جهان مختلفه آن، رسیدگی کرد و آنها را با دقت تمام مورد

جریان دومین کنگره

سنجش قرارداد و قطعنامه‌های لازم را ارجح بهر یک از رشته‌های گوناگون فعالیت حزبی صادر و کمیته مرکزی حزب و اعضاء مشاور را انتخاب نمود.

۲) دومین کنگره حزب به حل مسائل عمده‌ای توفیق یافت و راه آینده حزب را بدرستی روشن ساخت و جریان آن بنحوی بود که بدون شک در مستحکم کردن پایه حزب تأثیر بزرگی خواهد داشت. این کنگره بکبار دیگر مسحت خطامشی و استواری حزب ما را به ثبوت رسانید و بدشمنان و باوه‌گویان با شیخ دندان‌شکنی داد.

۳) دومین کنگره حزب نوده ایران در این هنگام که وظایف خود را بیابان رسانیده و با سپردن امر رهبری تشکیلات مبارز حزب بدستگاه رهبری جدید منحل میشود. موقع را مغتنم می‌شورد و همه مردان و زنان ایرانی که خواهان زندگی آزاد و شرافتمندانه هستند درود می‌فرستند و از آنها می‌خواهد که در راه شکست نوحته‌های قدرت پرستان و دیکتاتور ترانشان با تمام قوا حزب نوده ایران را باری کنند و این وظیفه را مهم‌ترین و خفیه ملی و میهنی خود تلقی نمایند.

مقارن نیمه شب هشت رتبه بیابان دومین کنگره حزب نوده ایران را با خواندن سرود حزبی اعلام کرد.